До разової спеціалізованої вченої ради
по захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26

РЕЦЕНЗІЯ

доктора політичних наук, доцента, доцента кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ростецької Світлани Іванівни на дисертацію Юрьєва Антона Миколайовича на тему «Політична структуризація українського парламенту після виборів 2019 року», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 – політологія, в галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки.

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Тема дисертації Юрьєва Антона Миколайовича сфокусована на політичній структуризації українського парламенту після виборів 2019 року. Вивчення процесу політичної структуризації стає актуальним у зв'язку зі значними політичними і соціальними змінами, трансформаціями політичного простору, його інституційного та комунікативного вимірів. На особливу увагу заслуговує процес політичної структуризації українського парламенту після виборів 2019, які отримали назву «електоральної революції» та спричинили суттєве оновлення Верховної Ради України. Формування «монобільшості» на основі фракції політичної партії «Слуга народу» підкреслюють важливість дослідження політичної структуризації у широкому політичному та теоретичному контексті. Цей дослідницький інтерес має як теоретичні, так і практичні підстави, оскільки на сучасному етапі дослідження політичної структуризації українського парламенту набуває особливого значення у зв'язку із процесами європейської інтеграції та демократизації. Автор наголошує, що політична структуризація парламенту після виборів 2019 року безпосередньо

CamScanner

пов'язується зі становленням та розвитком таких інститутів демократичної політичної системи як політичні партії, громадянське суспільство, масмедіа тощо. До символічної матриці політичної структуризації парламенту Юрьєв А. М. відносить не лише ідеї «народного суверенітету», «свободи», «прав людини» та «правової держави», «рівності» та «політичного представництва», «плюралізму», а й політичні ідеології (від лібералізму до консерватизму).

Виборчі процеси та політична структуризація українського парламенту на їх основі та за їх результатами постали у якості однієї з провідних тем політичного дискурсу та ключовим напрямком досліджень у політичні науці. Політична структуризація українського парламенту є важливим чинником сучасної політики, вона характеризується зростаючим впливом на політичний простір, експансією на увесь комплекс соціальних відносин.

Інтеграція цієї теми в політичну науку допомагає використовувати наукові дані для подальшого розвитку політичної структуризації парламенту у напрямку демократизації у постсоєнний час. Ключовими аспектами є дослідження процесів інтеграції та дезінтеграції, а також впливу одночасної трансформації у різних соціальних просторах взаємодії агентів та структури – від економіки та політики до становлення національної ідентичності та розбудови інститутів публічної влади.

Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Дисертантом детально розглянуті наукові джерела від визначень сутності політичної структуризації та політичної топології до комунікативного виміру політичної структуризації та інституціоналізації парламентаризму в Україні. У яких розкриваються диференційні аспекти технологічної складової виборів, як чинника політичної структуризації парламенту критично проаналізовані різноманітні напрямки обґрунтування впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на процес політичної структуризації Верховної Ради України, представлені в українському інтердисциплінарному дискурсі. Результати цього аналізу склали теоретичну базу дослідження. Спираючись на цій фундамент, дисертант на високому професійному рівні розв'язав дослідницькі завдання: визначити теоретико-методологічні основи

CamScanner

дослідження процесу політичної структуризації парламенту, окреслити основні теоретичні підходи до визначення політичної структуризації, концептуалізувати політичну структуризацію парламенту у науковому дискурсі, охарактеризувати роль парламентаризму у процесі політичної структуризації суспільства, визначити процес інституціоналізації парламентаризму в Україні, охарактеризувати зовнішні чинники політичної структуризації парламенту в Україні, визначити трансформації комунікативного простору на початку XXI століття як чинник політичної структуризації парламенту, визначити президентську та парламентську виборчі кампанії 2019 року як чинники політичної структуризації парламенту, дослідити роль інституту президента України у політичній структуризації парламенту після 2019 року.

Стратегічна спрямованість на теоретичну базу та високий рівень майстерності у методології дослідження дозволили автору висунути концептуальне уявлення щодо політичної структуризації українського парламенту після виборів 2019 року як важливий феномен, що визначається контекстом сучасної політичної динаміки.

Новизна одержаних результатів дослідження.

Дисертаційна робота є значущим дослідженням політичної структуризації українського парламенту після виборів 2019 року в. Унікальність отриманих результатів полягає в тому, що дана робота є певним внеском у вітчизняну політичну науку, що вивчає вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на політичну структуризацію парламенту після виборів 2019 року. У роботі здійснено комплексний теоретичний аналіз політичної структуризації українського парламенту після 2019 року, концептуалізовано процес політичної структуризації парламенту, представлено авторське бачення комунікативного виміру політичної структуризації парламенту, визначено роль зовнішніх чинників політичної структуризації парламенту в Україні, відзначено російський вплив з використанням широкого діапазону інструментів: інформаційного, енергетичного, ідеологічного, військового, удосконалено розуміння парламенту, як топосу

CamScanner

публічної взаємодії, визначено сутність політичної структуризації парламенту на основі теоретичних підходів політичної науки, обґрунтовано розуміння ролі парламентаризму у процесі політичної структуризації суспільства, доведено, що місія парламентаризму полягає у вираженні «волі народу» та перетворенні її у законодавчому процесі на обов'язкову для виконання, визначено внутрішньополітичні фактори інституціоналізації парламентаризму в Україні, набули подальшого розвитку інтерпретації президентської та парламентської виборчих кампанії 2019 року як чинників політичної структуризації парламенту, визначення ролі інституту Президента України у політичній структуризації парламенту після 2019 року, розуміння топологічного підходу та можливостей його застосування до дослідження процесу політичної структуризації українського парламенту.

Дисертант узагальнив підходи до вивчення політичної структуризації парламенту після 2019 року, впливу внутрішніх та зовнішніх чинників на цей процес.

Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях. Результати дослідження достатньо повно представлені у авторських публікаціях. Основні положення та висновки роботи викладено у трьох одноосібних публікаціях автора, всі у виданнях, визнаних фаховими з політичних наук.

Апробація результатів дослідження відбувалась на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях, на університетських наукових заходах. Окремі аспекти результатів дисертаційного дослідження були представлені у виступах та обговорені на круглих столах та методичних семінарах кафедри політичних наук і права Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

CamScanner

Практична значимість дослідження.

Ключові інноваційні положення даного дослідження з політичної структуризації українського парламенту після виборів 2019 року дозволяють переглянути цю проблематику з нової перспективи. Зокрема, практична значимість дослідження полягає у тому, що отримані результати дослідження можуть бути використані представниками інститутів публічної влади та масмедіа, політичними акторами, політичними партіями та представниками громадянського суспільства у процесі політичної структуризації. Також результати дисертаційного дослідження можуть бути застосовані у публічній політиці щодо вдосконалення процесу політичної структуризації українського парламенту та рад інших рівнів, демократизації політичної структуризації парламенту шляхом впровадження пропорційної виборчої системи, подолання негативних явищ (російського чинника та впливу інших країн пострадянського табору), суттєвого обмеження олігархізації та неформальних чинників, урахування трансформацій комунікативного простору у процесі політичної структуризації українського суспільства та парламенту. Результати дисертаційного дослідження створюють передумови для подальшого дослідження в системі взаємодії «парламент – уряд – президент» та імплементації отриманих результатів у практичній діяльності в Україні щодо підвищення ефективності політичної структуризації українського парламенту в умовах демократизації та європейської інтеграції.

Аналітичний матеріал, який міститься у даній роботі, може бути корисним політикам, громадським діячам, журналістам, інфлюєнсерам, представникам публічної влади, експертам і спеціалістам у галузі політики. Теоретичні положення дослідження можуть знайти застосування у подальших наукових дослідженнях та в навчальному процесі в університетах для розробки курсів з політології та публічного управління, що включають у себе вивчення процесу політичної структуризації українського парламенту.

CamScanner

Дискусійні питання та зауваження.

Оцінюючи у цілому позитивно результати дослідження А. М. Юрьєва, маю висловити деякі зауваження та побажання:

1. Бажано більше акцентувати увагу на висновках та рекомендаціях щодо оптимальних стратегій політичної структуризації українського парламенту, акцентувати увагу на виборчих технологіях, які уможливили перемогу партії «Слуга народу» на виборах до Верховної Ради України у 2019 році, зокрема забезпечивши мобілізацію виборців;

2. У другому розділі було б доцільно детальніше розглянути вплив європейської інтеграції України на процес політичної структуризації парламенту як приклад зовнішньополітичного чинника.

Загальний висновок. Дисертація Юрьєва Антона Миколайовича на тему «Політична структуризація українського парламенту після виборів 2019 року» є самостійним науковим дослідженням, яке містить нові обґрунтовані результати. Структура та зміст дослідження відповідають поставленій меті, а зазначені дослідницькі завдання виконані з логічною послідовністю. Аналіз тексту дисертації підтверджує дотримання автором вимог академічної доброчесності. Робота відповідає вимогам, передбаченим Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертант Юрьєв Антон Миколайович заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Рецензент:
доктор політичних наук,
доцент, доцент кафедри політичних наук і права
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» Світлана РОСТЕЦЬКА

CamScanner